

Feynman: "apparaten vänta" $U(t + \Delta t)$

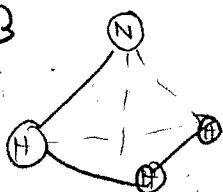
(amplitud all $|j\rangle$ har bytts till $\langle i|$ efter tiden Δt) $= \langle i | U(t + \Delta t) | j \rangle$

Taylorutveckla:
(små Δt)

$$i\hbar \frac{dC_i(t)}{dt} = \sum_j H_{ij}(t) C_j(t) \quad (*)$$

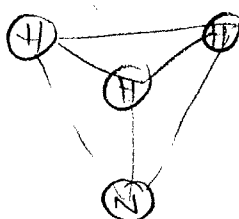
tidsberoende schrödingerekvationen
utan rum-(x-) beroende (kommer!)

Ex: NH_3

$|1\rangle$

ammoniakmolekylen

$|2\rangle$

tidsberoende!

allmänt tillstånd $|\psi(t)\rangle = C_1(t)|1\rangle + C_2(t)|2\rangle$

(jfr. vektor som roterar: $\vec{A} = A_x(t)\hat{x} + A_y(t)\hat{y}$)

äterigen matematisk analogi: ammoniakmolekylen roterar inte mellan $|1\rangle$ och $|2\rangle$!

Lös (*): $H_{ij} = \begin{pmatrix} E_0 & -A \\ -A & E_0 \end{pmatrix}$ "övergångs-energi"

$$i\hbar \frac{dC_1(t)}{dt} = E_0 C_1 - A C_2, \quad i\hbar \frac{dC_2(t)}{dt} = E_0 C_2 - A C_1$$

"kopplade"

17/11

Lösning: $C_1(t) = \frac{a}{2} e^{-\frac{i}{\hbar} (E_0 - A)t} + \frac{b}{2} e^{-\frac{i}{\hbar} (E_0 + A)t}$
 $C_2(t) = \frac{a}{2} e^{-\frac{i}{\hbar} (E_0 - A)t} - \frac{b}{2} e^{-\frac{i}{\hbar} (E_0 + A)t}$

(Prova! Måste veta att t.ex. $\frac{d}{dt} e^{-iat} = -ia e^{-iat}$
↑
konstant

Specialfall:

$b = 0$

bägge har $E_0 - A$ i exponenten
vad är frekvensen?

Våg (x-oberoende): $e^{-i\omega t}$

identificera $\omega = \frac{E_0 - A}{\hbar}$ (jfr. $C_1(t)$ ovan)

Beständ frekvens!

Beständ energi: $E_0 - A$

(kom ihåg till nästa gång!)

vi vill ha $|1\rangle$
vid $t=0$

steppa in $t=0$:

$$C_1(0) = \frac{a}{2} + \frac{b}{2}$$

$$C_2(0) = \frac{a}{2} - \frac{b}{2}$$

$$\text{sätt } a=b=1 \Rightarrow C_1(0) = 1, C_2(0) = 0$$

dvs. vid tiden $t=0$ har vi

$$|\psi(0)\rangle = C_1(0)|1\rangle + C_2(0)|2\rangle$$

$$= |1\rangle$$

förstås!

(bara som koll)

Fortsfarande specialfallet $a=b=1$
allmänt + :

$$C_1(t) = \frac{1}{2} \left(e^{-\frac{i}{\hbar}(t_0-A)t} + e^{-\frac{i}{\hbar}(t_0+A)t} \right)$$

$$\begin{aligned} e^{+ix} + e^{-ix} &= \cos x + i \sin x \\ &+ \cos(-x) + i \sin(-x) \\ &= \underbrace{\cos x + \cos x}_{2 \cos x} + \underbrace{i \sin x - i \sin x}_{0} \\ &= 2 \cos x \end{aligned}$$

bryt ut $e^{-\frac{i}{\hbar}t_0t}$

$$\begin{aligned} &\rightarrow \frac{1}{2} \left(e^{-\frac{i}{\hbar}t_0t} \left(e^{-\frac{i}{\hbar}(-A)t} + e^{-\frac{i}{\hbar}At} \right) \right) \\ &= e^{-\frac{i}{\hbar}t_0t} \cdot \cos \frac{At}{\hbar} \end{aligned}$$

på samma sätt : $C_2(t) = e^{-\frac{i}{\hbar}t_0t} \sin \frac{At}{\hbar}$

P (hitta 1) efter tiden t , om vi hade 1D vid $t=0$)

$$= |\langle 1 | \psi(t) \rangle|^2$$

$$= |C_1(t)|^2$$

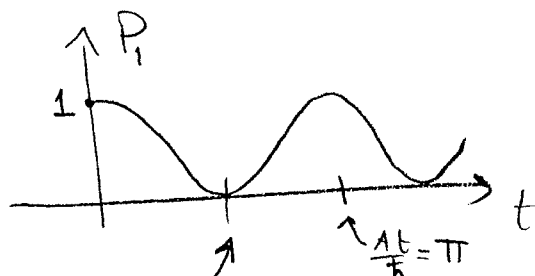
$$= \left| e^{-\frac{i}{\hbar}t_0t} \cos \frac{At}{\hbar} \right|^2$$

$$= \left| e^{-\frac{i}{\hbar}t_0t} \right| \left| \cos \frac{At}{\hbar} \right|^2$$

$$= 1$$

$$= \cos^2 \frac{At}{\hbar}$$

kalla det här " P_1 "

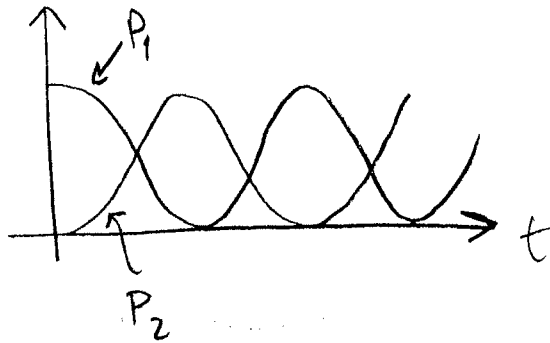

$$\frac{At}{\hbar} = \frac{\pi}{2} \quad \text{dvs} \quad t = \frac{\pi \hbar}{2A}$$

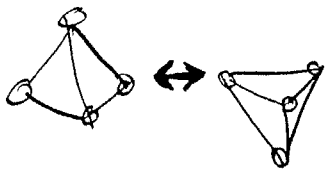
F9.2: $A \approx 10^{-4} \text{ eV} \Rightarrow \text{period } T = \frac{\pi \hbar}{A} \approx 10^{-10} \text{ eller } 10^{-11} \text{ s}$

(Feynman: "24,000 megacykler"
= 24 GHz $\approx 10^{10} \text{ Hz}$)

för $|2\rangle$ på samma sätt: $P_2 = \sin^2 \frac{At}{\hbar}$

ammoniakmolekylens
kvanttillstånd $|4(t)\rangle$
verkar byta mellan
 $|1\rangle$ och $|2\rangle$ väldigt
snabbt och av sig
själv!

tillståndet $|4(t)\rangle$
oscillerar mellan $|1\rangle$ och $|2\rangle$

... om vi tar t.ex. $t = \frac{\pi\hbar}{4A}$ då?

$$C_1 = \cos \frac{A(\frac{\pi\hbar}{4A})}{\hbar} = \cos \frac{\pi}{4} = \frac{1}{\sqrt{2}} \Rightarrow P_1 = \left| \frac{1}{\sqrt{2}} \right|^2 = \frac{1}{2}$$

$$|4(t = \frac{\pi\hbar}{4A})\rangle = \frac{1}{\sqrt{2}} |1\rangle + \frac{1}{\sqrt{2}} |2\rangle \quad (*)$$

∴
"alltså"

vad är det här för tillstånd?

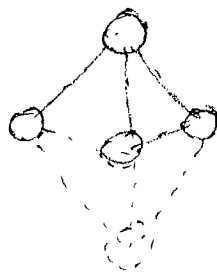
"katt-tillstånd"! sover/vaken?

Superpositionstillstånd:

varken $|1\rangle$ eller $|2\rangle$

utan både $|1\rangle$ och $|2\rangle$ samtidigt!

Schrödinger 1935

Kalla (*) resp. det
med minustecken
för I) ("eins")
och II) ("zwei")

Repetition om I) och II) senare.